

ŽELEZNIČNÝ

Semafor

MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

8/2020

MANAŽÉR
ŽELEZNIČNEJ
INFRAŠTRUKTÚRY

HLAVNOU TÉMOU PORÁD BOLA PREVÁDZKOVO-EKONOMICKÁ SITUÁCIA ČI SPRÁVA O STAVE BEZPEČNOSTI

Vedenie Železníc Slovenskej republiky sa v mesiaci august zaoberalo okrem riešení prevádzkovo-ekonomickej situácie a iných bodov súvisiacich so správou železničnej dopravy aj Správou o stave bezpečnosti a znovuo tvorením reštaurácie Pannónia.

AUTOR: Michal Lukáč

BRATISLAVA – Reštaurácia Pannónia je prevádzkovou jednotkou Ústredného inštitútu vzdelávania a psychológie (ÚIVP) a poskytuje špecifické služby reštauračného charakteru. V rámci organizačnej zmeny, ktorou bol zrušený Závod služieb železníc 31. decembra 2018, bola reštaurácia Pannónia aj s inými prevádzkami pričlenená k ÚIVP. Zhoršením dostupnosti z dôvodu budovania cestnej infraštruktúry v Bratislave poklesol záujem externých zákazníkov a prevádzková jednotka Pannónia vykazovala stratu. V rámci mimoriadnej situácie so šírením ochorenia COVID-19 bola prevádzka uzatvorená, keďže špecifické podmienky pri poskytovaní reštauračných služieb obmedzili počet zákazníkov a strata by sa ešte prehĺbila. Vedenie ŽSR po zvážení všetkých alternatív rozhodlo o znovuo tvorení reštaurácie od 7. sep-

tembra. ŽSR si vás touto cestou, milí čitatelia, dovoľujú pozvať do priestorov reštaurácie, kde zažijete skvelú atmosféru. Železničná reštaurácia ponúka delikátne jedlá z mäsa, rýb, zeleniny či múčniky pripravené podľa receptúr našich skvelých kuchárov. Pannónia je preto ideálnym miestom pre vaše stretnutia a oslavy jubileí.

Porada generálneho riaditeľa venovala v auguste pozornosť Správe o stave bezpečnosti železničnej dopravy, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi a ochrany životného prostredia na sieti ŽSR za 1. polrok 2020. Správa podáva hlbší prehľad a prezentuje aktuálny stav na úseku bezpečnosti železničnej dopravy, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi a ochrany životného prostredia za určené predchádzajúce obdobie. Je účinným nástrojom pre porovnanie stavu a vývoja bezpečnosti s predchádzajúcimi obdobiami a v prípade nepriaznivých výsledkov je možné priamo identifikovať oblasť a prijať nápravné opatrenia. Konkrétnym údajom zo správy sa budeme venovať v budúcom čísle Semaforu.

Milí železničiar,!

máme za sebou najzvláštnejšie leto, aké si doposiaľ asi pamätáme. Väčšina z nás dovolenkovala na Slovensku, trávili sme čas so svojimi rodinami, ale našli sa aj takí, čo zariskovali a užili si more aspoň na chvíľu. Nech už ste trávili leto kdekoľvek, verím, že ste načerpali množstvo síl do pracovných dní. Zároveň

vás prosím, aby sme nepoľavili a aj naďalej dodržiavali všetky opatrenia, ktoré nám vláda odporučí. Keďže držíte v rukách tento Semafor, je to znak toho, že verejné obstarávanie sa konečne podarilo dotiahnuť do úspešného konca a od tohto momentu budete čítať nové číslo opäť každý mesiac. V tomto čísle sme sa porozprávali s riaditeľom Oblastného riaditeľstva Trnava, o tom, čo robí železnici vrásky, prinášame vám článok o novej zastávke vo Veličnej, ale aj voľnočasové oddychové témy. Prajem vám príjemné čítanie!

Lucia Lizáková
Šéfredaktorka

PERSONÁLNE ZMENY

Generálny riaditeľ ŽSR Miloslav Havrila:

1. 8. vymenoval do funkcie námestníka generálneho riaditeľa pre ľudské zdroje ŽSR Pavla Komarňanského.

NA OBÁLKE Jedna z mimoriadnych jász Horehronského expresu.

TITULNÁ SNÍMKA Krajská organizácia cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus.

TRETIA ZMENA GRAFIKONU PRINESIE NOVÚ TRASU CEZ VIADUKT A TUNEL

Cestujúci, ktorí využívali vlakovú dopravu medzi stanicami Púchov a Považská Bystrica sa musia pripraviť na zmenu. Železnice Slovenskej republiky ako správca železničnej infraštruktúry od 17. septembra „presmerujú“ železničnú dopravu v tomto úseku na nový traťový úsek cez viadukt a tunel Diel.

AUTOR: (red)

BRATISLAVA – Pre cestujúcich sa doprava zmení z dôvodu zrušenia železničnej zastávky Miločov. Obyvatelia budú mať k dispozícii novú železničnú zastávku Nosice (na ostrove), s nástupišťom dlhým 250 m, s podchodom a prístreškami pre cestujúcich. V súvislosti s touto zmenou cestujúcich čaká aj zmena grafikonu verejnej dopravy. Pre potreby verejnosti a zamestnancov železničného sektoru ŽSR vydá Kniž-

ný cestovný poriadok vlakov osobnej dopravy v elektronickej forme, vo formáte PDF, ktorý bude dostupný na webovom sídle www.zsr.sk. Vývesné cestovné poriadky pre verejnosť na železničných staniach a zastávkach sa nateraz z operatívnych dôvodov opravovať nebudú, resp. zostávajú označené informačnou výveskou v znení „Platí mimoriadna zmena GVD“, zverejnená na www.zsr.sk.

PSYCHOLÓGOVIA CHCÚ ZNÍŽIŤ POČTY SAMOVRAŽD NA KOĽAJNICIACH

Psychologická poradňa IPčko oslovila Železnice Slovenskej republiky s ponukou spolupráce, vďaka ktorej psychológovia vytvorili mapu najčastejších tragédií na železničných tratiach a na najrizikovejšie miesta umiestňujú nálepky s odkazmi na odbornú psychologickú prvú pomoc.

AUTOR & SNÍMKA: Denis Dymo

BRATISLAVA – Železnice Slovenskej republiky ročne evidujú približne 70 samovrážd na železničných tratiach, pričom v posledných rokoch vnímajú klesajúci trend. ŽSR považujú za dôležité, aby boli pre ľudí v kríze dostupné informácie o možnostiach odbornej pomoci. Železnice vítajú iniciatívu psychológov, pričom aktuálne je spolupráca

založená na výmene informácií ohľadom bezpečnosti, ale už sú naplánované aj stretnutia s Odborom bezpečnosti ŽSR, na ktorých sa budú hľadať ďalšie možné formy spolupráce. Skontaktovať psychológov z IPčka je možné prostredníctvom online chatu na www.ipcko.sk, e-mailu na poradna@ipcko.sk alebo telefonicky na čísle 0800 500 333.

ŽELEZNICA SA POTREBUJE NADÝCHNUŤ

Ivan Sovič pochádza zo železničarskej rodiny s niekoľkogeneračnou tradíciou. K železnici nastúpil v železničnej stanici Leopoldov v roku 1985 ešte k bývalým ČSD. Prešiel si viacerými pozíciami v železničnej prevádzke a neskôr zastával riadiace pozície na všetkých stupňoch riadenia dopravy a od 1. júna 2020 zastáva funkciu riaditeľa Oblastného riaditeľstva Trnava. V rozhovore sa dočítate aké sú jeho vízie v Oblastnom riaditeľstve Trnava či aké problémy robia u nich železničnej infraštruktúre vrásky.

AUTOR & SNÍMKA: Lucia Lizáková

Minulý rok ste skončili na pozícii riaditeľa odboru dopravy GR ŽSR a pridali ste sa do tímu Asociácie železničných nákladných dopravcov Slovenska. Ako spätne hodnotíte túto spoluprácu?

Spolupráca s AROS bola síce krátka, ale dôležitá časť môjho pracovného života, ktorá trvala päť mesiacov. Dôvodom vzniku AROS bola skutočnosť, že spoločnosti železničných nákladných dopravcov pôsobiace na Slovensku nemali možnosť presadzovať svoje záujmy a potreby na dopravnom trhu v SR. Zástupcovia železničných dopravných podnikov ma oslovili, či by som bol ochotný s nimi spolupracovať a pretransformovať AROS na funkčnú profesionálnu organizáciu, ktorá by zjednocovala železničných dopravcov v SR a zastupovala by ich záujmy. Dnes je, v podstate, každý dôležitý železničný nákladný dopravca, či už štátny, alebo súkromný, súčasťou tejto organizácie. Organizácia funguje, jej rozbeh sa podaril a dnes si naplno plní všetky úlohy, ktoré od nej združené podniky dopravcov očakávajú.

Aká je to pre vás profesijná zmena, vrátiť sa k železniciam ako riaditeľ Oblastného riaditeľstva Trnava?

Vedel som do čoho idem, ale aj tak je to pre mňa výzva, lebo riadiť celé oblastné riaditeľstvo je veľmi komplexná a zložitá odborná činnosť. Ako veľkú výhodu vnímam to, že Oblastné riaditeľstvo Trnava veľmi dobre poznám, mnoho rokov som tu pracoval

v prevádzke a poznám zároveň aj jednotlivé stupne riadenia. Viem posúdiť ako boli procesy a riadenie robené v minulosti a ako sú zabezpečované dnes.

Aké boli vaše prvé mesiace v oblasti riaditeľstva?

Začiatky pri zoznamovaní sa s novými činnosťami, procesmi a úlohami vyžadovali zvláštne osobné pracovné nasadenie, ktoré je pre človeka na začiatku vždy iné ako už pri rutinnej činnosti. Oblastné riaditeľstvo je komplexná problematika, človek nemôže byť odborníkom na všetko okamžite, treba sa poradiť a komunikovať. Našťastie OR Trnava disponuje kolektívom skúsených odborníkov, profesionálov s viacročnou praxou a hlbokým poznaním prevádzkovej situácie a prevádzkových potrieb, takže bolo možné kontinuálne pokračovať v riešení rozbehnutých úloh a procesov.

Leto zvykne bývať charakteristické aj zvýšenou činnosťou vandálov, zaznamenali ste u vás v oblasti riaditeľstva nejaký problém?

Áno, momentálne v tejto oblasti máme problém s tým, že na železnici sú opätovne späť organizované skupiny, ktoré kradnú pevné body trakčného vedenia, čo robí problémy železničnej prevádzke, zásadným spôsobom ovplyvňuje plynulosť jazdy vlakov a znižuje priepustnosť trate.

Ide o mimoriadnu udalosť, ktorú musíme bezodkladne odstraňovať, stojí to nemalé finančné prostriedky a veľmi to komplikuje organizáciu vlakovú dopravu, keďže sa to často deje v najexponovanejších traťových úsekoch počas plnej prevádzky. V súčasnosti je to veľmi častý problém, podobnú situáciu sme riešili aj pred pár rokmi, kedy sa v súčinnosti s políciou podarilo odhaliť takúto organizovanú skupinu a teraz sa to deje opäť.

Momentálne svet žije ekológiou a aj železnica sa snaží prispieť svojou troškou. Budujeme záchytné parkoviská či cyklotrasy. Zaznamenali ste v rámci Oblastného riaditeľstva Trnava zvýšený dopyt po podobných projektoch?

Áno, zaznamenali. Panuje všeobecný konsenzus o potrebnosti podobných riešení, je to celospoločenská objednávka. Ide o dôležitý trend vo verejnej doprave. Ich postupné budovanie zatriktívňuje cestovanie verejnou železničnou dopravou a zvyšuje zároveň aj komfort cestujúcej verejnosti. Na vybudovanie záchytných parkovísk sú potrebné nemalé finančné prostriedky, súčinnosť a spolupráca všetkých zúčastnených subjektov. Železnica úzko v tejto oblasti spolupracuje so štátnou správou a samosprávou. Prvé lastovičky sú v oblasti OR Trnava už aj vybudované a sprevádzkované napr. v Malackách, Svätom Jure alebo v Pezinku. Posledné záchytné parkovisko sme otvárali 1. júla 2020 v Ivanke pri Dunaji. Ďalšie sa pripravujú napr. v Nových Košariskách a Zohore. Nutnosťou pri rozvíjajúcej sa doprave je, že štát v spolupráci so železnicou by mali reálnymi krokmi riešiť potrebu zmeny módu osobnej dopravy z individuálnej na verejnú hromadnú dopravu. Ľudia musia sami chcieť prestať jazdiť autom a začať cestovať vlakom.

Veľká časť verejnosti sa ale sťažuje, že vlaky na našich tratiach meškajú. Zväčša je to najsilnejší argument prečo necestovať vlakom.

Ľudia sa správajú racionálne, chodia autom, pretože je to tak pre nich v mnohých prípadoch z nejakého dôvodu výhodnejšie. Keď zvažujú formu dopravy, ktorú zvolia, tak často volia cestovanie autom. Verejnosť často argumentuje tým, že vlaky sú preplnené, je ich málo, meškajú, kultúra cestovania je nízka, poskytované služby sú nedostatočné. My potrebujeme dosiahnuť stav, kedy budú na železnici vo všeobecnosti také podmienky, že sa človek sám racionálne rozhodne pre využívanie železnice a bude chcieť cestovať práve vlakom.

Niektorí sa však racionálne rozhodujú cestovať vlakom už teraz.

Áno, to je pravda, mnoho cestujúcich sa už dnes rozhodne pre vlak, či už je to v diaľkovej, či prímestskej doprave, dochádzke do školy či zamestnania. Táto skupina cestujúcich sa pri zvažovaní, čo je pre

nich výhodnejšie už rozhodla pre vlakovú dopravu. Napriek tomu sú ale cesty stále preplnené a mestá zažívajú na dennom poriadku pravidelné dopravné zápchy. Dôležité je presvedčiť aj tých ostatných cestujúcich v autách, a to sa dá iba vytvorením pre nich výhodných podmienok. Presvedčiť ich môžeme iba ak budeme disponovať modernou bezpečnou infraštruktúrou, vybudovanými službami, dostatočnými kapacitami záchytných parkovísk typu Park and Ride, modernými čistými stanicami, pohodlnými čistými modernými nepreplnenými vlakmi, ktoré chodia načas a dostatočne často a sú previazané s inými módmi verejnej dopravy v ich cieľovej stanici a pod. Dobrým príkladom je v našom obvode napríklad trať Dunajská Streda – Bratislava, kde po splnení vyššie uvedených faktorov prišlo, na dovtedy cestujúcimi málo využívanú trati, k masívnemu nárastu cestujúcich.

Železnica ale o pár rokov nebude mať dostatok pracovnej sily. Ako by sme sa s tým mali vysporiadať?

V OR Trnava to už je nejaký čas realitou. Nedostatok pracovnej sily tu nespôsobuje iba nepriaznivá veková štruktúra zamestnancov, ale aj dobrá možnosť uspieť záujemcov o prácu z jeho pohľadu u atraktívnejších zamestnávateľov, ktorí ponúkajú prácu práve v tomto regióne. Ak chce železnica pritiahnúť záujemcov o prácu, musí byť pre záujemcov atraktívnou voľbou. Na tom musíme pracovať. Musíme opätovne dosiahnuť stav, aby zamestnanci, a to nielen tí budúci, u nás chceli pracovať a boli hrdí na to, čo robia a kde pracujú. Vysoký počet zamestnancov je vo vyššom produktívnom veku a o pár rokov, pri neriešení tohto problému, to môže železnicu veľmi ohroziť. Niektoré prevádzkové odvetvia, napr. v odvetví OZT alebo SEE, majú s absolútnym nedostatkom zamestnancov problémy už teraz, mladí nie sú a starší odchádzajú. Riešenie tohto problému musí prísť rýchlo, lebo čas beží. Riešením môže byť masívna modernizácia železnice, ktorá by priniesla také spôsoby riadenia a zabezpečenia vlakovú dopravu, ktoré budú porovnateľné so systémom, ktorý je napríklad na úseku diaľkovo riadenej trate Bratislava Rača – Trnava – Nové Mesto nad Váhom – Púchov a ďalej v smere výstavby koridoru alebo diaľkovo riadených tratí Trnava – Jablonica – Kúty, Komárno – Dunajská Streda – Bratislava Nové Mesto a pod. Modernizácia železničných tratí, zavádzanie moderných technológií a spôsobov riadenia dopravy, vybavenie pracovísk infraštruktúry modernými mechanizmami na diagnostiku, údržbu a opravy, prinesie okrem vyššieho štandardu a kvality železničnej prevádzky aj potrebu menšieho počtu zamestnancov, ktorí budú tieto činnosti zabezpečovať. Zároveň to ale bude klásť zvýšené nároky na kvalitu a vzdelanie zamestnancov obsluhujúcich tieto moderné systémy a zariadenia v budúcnosti.

ZELENÁ NIELEN NA SEMAFORE

V súčasnosti sa na nás z každého smeru valia informácie ohľadom znižovania emisií skleníkových plynov v ovzduší, o tom koľko CO₂ sa podarilo ušetriť či témy využívania rôznych foriem obnoviteľných zdrojov energie. Zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe elektriny a tepla s cieľom vytvoriť primerané doplnkové zdroje potrebné na krytie domáceho dopytu, sú jednou zo základných priorít Energetickej politiky SR.

AUTOR & SNÍMKA: Ján Rohlíček

BRATISLAVA – Zelená elektrina je vyrobená z takých zdrojov energie, ktoré sa prirodzene obnovujú, to znamená, že sú nevyčerpatelne. Najznámejšími obnoviteľnými zdrojmi energie sú slnko, vietor alebo voda. Najznámejšou formou výroby elektrickej energie, okrem premeny energie vody, je využívanie solárnej energie alebo využívanie sily vetra. Avšak v podmienkach železníc existuje aj jednoduchší spôsob výroby obnoviteľnej energie, a tým je rekuperačné elektrodynamické brzdenie vlakov, ktoré sme načrtli v predchádzajúcom čísle.

Funguje to na princípe, že fotovoltické články premieňajú pomocou fotoelektrického javu slnečnú energiu na elektrickú. Táto vlastnosť polovodičov je známa viac ako 50 rokov. S využitím fotovoltických článkov v malom rozsahu sa stretol určite každý z nás. Možno si to ani neuvedomujeme, ale denne sa s nimi stretávame na každom kroku a stávajú sa bežnou súčasťou nášho života. Ide o malé zariadenia, ktoré vyžadujú na svoju činnosť minimálne množstvo energie (kalkulačky, náramkové hodinky). Postupným zdokonaľovaním technológie výroby a nárastom ich výkonu našli uplatnenie aj ako zdroje elektrickej energie pre parkovacie automaty, vonkajšie osvetlenie či dopravné značky. Jednoducho sú všade tam, kde nie je elektrická energia bežne dostupná.

Od 2. januára 2019 sa po pätnástich rokoch opäť obnovila osobná doprava na trati Zvolen – Šahy. V uvedenom úseku sa nachádzajú aj zastávky, na ktorých bola v priebehu rokov z dôvodu nevyužívania zrušená elektrická prípojka. Túto absenciu sa zvolenský elektrikár rozhodli vyriešiť použitím nových technológií so zameraním na využívanie solárnej ener-

gie. Rovnako je tomu aj na zastávke Hontianske Tesáre – časť Dvorníky, kde osvetlenie zabezpečuje mohutný solárny set, ktorý nielenže nepotrebuje elektrickú prípojku, ale navyše sa správa aj inteligentne. Osvetlenie sa zapína súmrakom automaticky a cca o 23.00 h sa vypína. Ráno približne o 4.00 h sa osvetlenie opäť zapne a vypína sa prvými lúčmi ranného slnka.

Solárny set je umiestnený na 6,8 metrovom stožari, ktorý je špeciálne navrhnutý pre takéto zariadenie a vzhľadom na jeho mohutnú konštrukciu je aj odolný voči vandalom. Osvetlenie zastávky zabezpečuje set, ktorý tvorí svietidlo s výkonom 12 W, akumulátor, regulátor, časovač s polykryštálicky nastaviteľným solárnym panelom.

Pre spoľahlivú prevádzku solárneho osvetlenia musia byť splnené nasledovné pravidlá:

- dostatok slnečného svitu zaistí dostatok elektrickej energie,
- výkonný solárny panel zabezpečí viac elektrickej energie,
- batéria s dostatočnou kapacitou zabezpečí viac elektrickej energie,
- a viac elektrickej energie znamená dlhšiu dobu svietenia a dostatočnú intenzitu svetla.

Proces budovania novej elektrickej prípojky je nielen technicky, časovo, ale aj finančne náročný. Netreba zabúdať aj na problém s vlastníckmi pozemkov, cez ktoré má byť prípojka vedená. Práve tu sa ocenia výhody solárneho osvetlenia, ktoré, samozrejme, žiadnu elektrickú prípojku nepotrebuje. V súčasnej dobe je v sieti ŽSR asi 27 zastávok bez osvetlenia a elektrickej prípojky.

Postupnou inštaláciou takéhoto druhu osvetlenia sa zvýši bezpečnosť cestujúcej verejnosti a zabezpečí štandard, ktorý zvýši kvalitu železničnej prevádzky. Týmto spôsobom sa stávame zelenšími pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

ZASTÁVKA VELIČNÁ PREŠLA OBNOVOU

Vo Veličnej sa 2. septembra 2020 uskutočnilo slávnostné otvorenie železničnej zastávky, ktorej stavba sa začala odovzdaním stavby 24. októbra minulého roka. Stavba bola financovaná z vlastných zdrojov ŽSR s finančným objemom vo výške 150 599,41 eur pre rok 2020. Zhotoviteľom stavby je NOREK.

AUTOR: Odbor investorský, (red), SNÍMKY: Obec Veličná, Odbor investorský

VELIČNÁ – Počas rekonštrukčných prác sa vybudovala nová zastávka, ktorá je od bývalej zastávky umiestnená o približne 200 metrov bližšie k obci s prístupom k autobusovej zastávke. Bývalá zastávka bola spojená s nákladiskom v odľahlej časti obce. Stavba prebehla bez komplikácií a termín výstavby bol dodržaný. Počas realizácie stavby došlo k dispozičnej zmene a k zmene zastrešenia prístrešku pre cestujúcich.

V rámci stavby sa vybudovalo nové jednostranné nástupište dĺžky 100 metrov a šírky 3 000 mm a prístupové chodníky. Prvý chodník vedie od novej železničnej zastávky k hlavnej ceste s dĺžkou 23 metrov smerom k autobusovej zastávke a druhý chodník s dĺžkou 12,5 metra spája nástupište železnič-

nej zastávky s cestou III/2263. Ďalej sa vybudoval prízemný, otvorený a murovaný prístrešok pre cestujúcich s drevenou pultovou strechou. Objekt je napojený na elektrinu s vnútorným osvetlením. Súčasťou prístrešku je aj jeho vybavenie mobiliárom – vonkajšie lavice Antivandal so sektorovým sedením a tromi miestami, informačná tabuľa pre cestovný poriadok a smetný kôš so strieškou. Tabuľa s názvom zastávky Veličná je umiestnená na čelnej strane prístrešku rovnobežne s koľajou. Ďalej sa vybudovalo osvetlenie železničnej zastávky šiestimi sklopnými stožiarimi a preložka diaľkového železničného kábla ŽSR Kraľovany – Dolný Kubín dĺžky približne 130 m v deviatom pupinačnom úseku medzi spojkou S09-6 a spojkou S09-7.

AKTUALITY Z ODBORU RIADENIA ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Každý mesiac sa vás snažíme pravidelne informovať o novinkách z oblasti ľudských zdrojov a personalistiky. Inak tomu nie je ani tento mesiac. Druhej vlne pandémie sme sa nevyhli, a preto Odbor ľudských zdrojov radí nepodceňovať prevenciu. Okrem koronavírusu sa dozviete aj informácie k rekondičným pobytom či o sociálnom fonde ŽSR.

AUTOR: Odbor riadenia ľudských zdrojov, GRAFIKY: unsplash.com

BRATISLAVA – Za účelom prevencie ochorenia a jeho šírenia je potrebné vyvinúť maximálne úsilie na dodržiavanie nasledovných opatrení.

Hlavné princípy prevencie pred COVID-19:

- Dbať na dôkladnú hygienu rúk. Umývať si ruky mydlom a vodou najmenej 20 sekúnd viackrát za deň alebo použiť dezinfekčný prostriedok na ruky s obsahom alkoholu najmenej 60 %.
- Nedotýkať sa tváre.
- Dodržiavať ochranu dýchacích ciest, nosiť rúško s prekrytím nosa aj úst.
- Dodržiavať respiračnú hygienu, zakrývať si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní jednorazovou papierovou vreckovkou, ktoré po použití zahodíte do koša.
- Pravidelne vetrať miestnosti.
- Vyhýbať sa bežným pozdravom (ako napr. podávanie rúk, objatiu, bozkom).
- Vyhýbať sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky, dodržiavať minimálne 2-metrovú vzdialenosť od každého, kto kýcha alebo kašle.
- Ak máte príznaky respiračného ochorenia, kontaktujte svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup liečby.
- Dezinfikovať pravidelne všetky povrchy, pracovné plochy, predmety podľa druhu prevádzky (vrátnica, podateľňa, kuchynky, zasadačky, kancelárie, výťah a pod.), ktorých sa osoby často dotýkajú, napr. stoly, podrúčky stoličiek, klávesnica, myš,

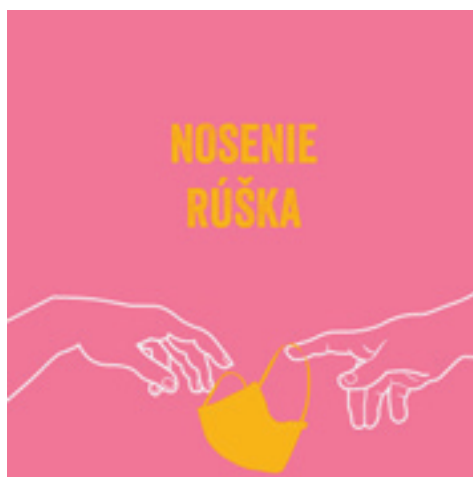
klučky, vypínače, madlá, ovládače výťahov, pulty atď. Používať dezinfekčné prostriedky na dané povrchy.

- Obmedziť kontakty s cudzími osobami na minimum. Obmedziť pracovné stretnutia a služobné cesty na nevyhnutnú možnú mieru, využívať iné formy komunikácie. Využívať prednostne mailovú a telefonickú komunikáciu pred osobným stykom.
- Udržiavať sociálny odstup s cieľom minimalizovať blízky kontakt s klientmi, partnermi či kolegami.
- Vyhýbať sa miestam s vyššou koncentráciou ľudí a nepodstatnému zhromažďovaniu.
- Dodržiavať v maximálnej miere základné hygienické opatrenia na pracovisku, doma, v interiéri i exteriéri. COVID-19 môže prenášať aj človek, ktorý nemá príznaky.
- Dodržiavať základné pokyny na výveskách pred vstupom do interiérov.
- Zvážiť organizovanie rodinných osláv a návštev, na ktorých sa zide väčší počet ľudí, aj z rôznych oblastí Slovenska alebo zo zahraničia.
- Zvážiť nevyhnutnosť cestovania do zahraničia.

MZ SR neodporúča cestovanie do zahraničia. Ak je nevyhnutné vycestovať, sledujte zoznam menej rizikových krajín a riad'te sa pokynmi UVZ SR. Po príchode z rizikovej krajiny je povinnosť informovať o príchode regionálny ÚVZ SR, zaregistrovať sa a do času obdržania výsledkov testov na COVID-19 zotrvať v domácej karanténe.

Dodržiavaním hygienických pravidiel tzv. zásady ROR (nosenie rúška – sociálny odstup – umývanie a dezinfekcia rúk) v maximálne možnej miere chránite seba i ostatných!

Prípady podozrivých a pozitívnych zistení infikovania zamestnanca koronavírusom bezodkladne hlásiť na GR O510 a O160 v súlade s platným meto-
dickým pokynom. Informácie a opatrenia v súvislosti s koronavírusom nájdete na intranetovom portáli v záložke Koronavírus.

SOCIÁLNY FOND POMÁHA ZAMESTNANCOM NAJMÄ V ZLOŽITÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÁCH

Možnosti využitia Sociálneho fondu ŽSR (SF) obsahuje Príloha č. 2, ktorá sa nachádza v Kolektívnej zmluve ŽSR 2019 – 2020.

V súlade s rozpočtom Sociálneho fondu je plánovaných 39 % z objemu týchto nákladov na príspevok na stravovanie zamestnancov v sume 0,28 eur z ceny jedla, 30,5 % na príspevok na regeneráciu zamestnancov a 11,7 % na príspevky na sociálnu výpomoc.

V prvom polroku 2020 boli v rámci sociálnych výpomocí poskytnuté tri príspevky pri smrteľnom pracovnom úraze zamestnancov v celkovom objeme 15 000 eur a 29 príspevkov pri mimoriadne ťaživej životnej situácii v celkovom objeme 18 558 eur.

V SEPTEMBRI POKRAČUJÚ REKONDIČNÉ POBYTY

Poskytovanie rekondičných pobytov bolo opätovne začaté od 6. septembra 2020 podľa dohodnutého harmonogramu pre rok 2020.

V prípade, že sa momentálna epidemiologická situácia zhorší, budú zamestnanci včas informovaní o potrebných opatreniach a v krajnom prípade o pozastavení rekondičných pobytov.

Z dôvodu výskytu nového ochorenia koronavírusu preto nebolo v prvom polroku 2020 zrealizovaných šesť turnusov rekondičných pobytov s celkovou kapacitou 439 miest. Zamestnancom, ktorí sa z uvedeného dôvodu nemohli rekondičného pobytu zúčastniť, bude poskytnutý náhradný termín v roku 2021. V databáze budú evidovaní tak, aby sa im interval medzi rekondičnými pobytmi nepredĺžil. Všetci zamestnanci (aj presunutí do roku 2021) absolvujú rekondičný pobyt v kúpeľoch Vyšné Ružbachy v zmysle platnej rámcovej dohody uzatvorenej s poskytovateľom rekondičných pobytov.

PREDPISY

ZÁKLAD PRÁCE NA ŽELEZNICI

Ďalším zaujímavým typom dokumentov, ktoré sú uložené v Archíve ŽSR, sú predpisy. Železnica predstavuje zložitý technicko-organizačný systém, ktorý si vyžaduje pre zabezpečenie výkonu svojej hlavnej činnosti presné a jednoznačné usmerňovanie pre konkrétnu oblasť. Toto usmerňovanie sa vykonáva a aj vykonávalo formou vydávania predpisov.

AUTORI: Daša Krčová, Denis Dymo, **SNÍMKY:** Archív ŽSR

BRATISLAVA – Predpisy sú jedným z najdôležitejších dokumentov železníc a určujú práva a povinnosti, postupy, vzájomné vzťahy, podmienky pre činnosti, obsahujú ustanovenia vecného obsahu, záväzné pre výkon služby a pre výkon dozoru na ich vykonávanie. „Zamestnanci musia podľa nich vykonávať svoju službu, keďže dodržiavanie predpisov je základnou podmienkou zdarenej a disciplinovanej práce!“ (Oo1/S).

Po vzniku Československých štátnych dráh (ČSD) v období prvej republiky, platili predpisy právnych predchodcov, teda maďarských alebo rakúskych železníc. Dokonca aj z obdobia pred vznikom ČSD máme v archíve uložené niekoľko jednotlivín – predpisov, konkrétne z roku 1914 z maďarských kráľovských železníc. Po vzniku štátneho podniku si železnice vydávali predpisy upravené podľa nových podmienok a hlavne v slovenskom alebo českom jazyku. Pre železnicu však platili aj predpisy, ktorých pôvodcom nebol železničný podnik, ale nadriadený orgán, v tomto prípade ministerstvo dopravy.

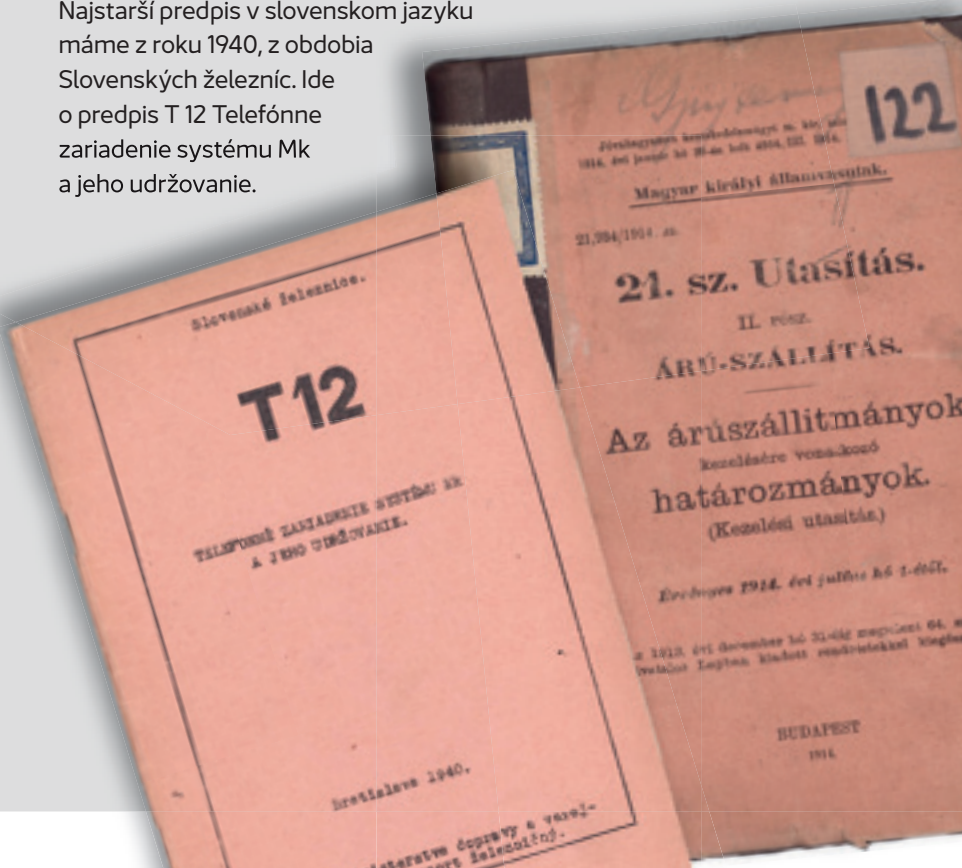
Pre každú činnosť na železnici je vytvorených viacero predpisov, ktoré sú systematicky usporiadané do jednotlivých celkov v zmysle ich obsahovej náplne. Každá skupina predpisov má vlastné označenie. Niektoré označenia sa v priebehu rokov menili, iné ostali. Napríklad v minulosti boli predpisy pre ľudské zdroje označované písmenom P, neskôr to bolo označenie OK, ale na druhej strane, dopravné predpisy sú stále označované písmenom D. Taktiež z označenia predpisu bolo zjavné, či ide o vydanie v slovenskom alebo českom jazyku. V Archíve ŽSR sú predpisy uložené podľa dobového označenia, chronologicky.

Zbierka predpisov uložených v archíve obsahuje až 1577 položiek, aj keď sprístupnených je len 1447 predpisov. Táto zbierka sa stále rozširuje, nielen o novovydané predpisy, ale stále ešte nájdeme aj predpisy z predchádzajúcich období, ktoré v zbierke predpisov nemáme. Aj na tomto mieste by sme chceli čitateľov a zamestnancov ŽSR poprosiť, ak majú niekde na pracoviskách už staré, nepoužívané predpisy, aby ich odovzdali buď priamo k nám do Archívu ŽSR, alebo prostredníctvom príslušného správcu registratúry VOJ.

Nie je možné vybrať jeden najzaujímavejší predpis z nášho archívu, pretože pre každého je zaujímavým ten predpis, ktorý sa týka jeho pracovnej činnosti. Avšak, najstarší predpis, uložený v našom archíve a ktorý vydali ČSD, je ešte z roku 1923 a týka sa obsluhy hradlových traťových zariadení. Najstarší predpis v slovenskom jazyku máme z roku 1940, z obdobia Slovenských železníc. Ide o predpis T 12 Telefónne zariadenie systému Mk a jeho udržiavanie.

Katalóg predpisov je prístupný na zsr.sk/sluzby-verejnosti/ine-sluzby/archiv-zsr/katalog-predpisov/

Predpis z roku 1915 z maďarských kráľovských železníc a predpis T 12 Telefónne zariadenie systému Mk a jeho udržiavanie – najstarší predpis v slovenčine z roku 1940.

E-LEARNING AKO EFEKTÍVNY NÁSTROJ V ČASE PANDÉMIE

E-learning predstavuje modernú formu výuky v systéme firemného vzdelávania, ktorá vhodne dopĺňa klasickú výuku lektorom. S využitím informačných technológií prostredníctvom internetu je efektívnym nástrojom pre odovzdávanie informácií zamestnancom na diaľku.

AUTOR: Ústredný inštitút vzdelávania a psychológie

Priemerný počet zamestnancov v e-learningovom vzdelávaní za rok:

6 514/59 %
pravidelné školenie

3 944/36 %
iné (PVV, RID, Fabasoft, OSP, O23)

291/3 %
pravidelné školenia (externý)

280/2 %
výpočtová technika

Výhody e-learningu:

je univerzálny, rovnaký obsah učiva je podávaný rovnakou formou veľkému okruhu účastníkov,

je prispôsobivý, účastník si na základe zaneprázdnenosti resp. náročnosti učiva sám volí tempo výuky (možnosť rozdelenia výuky na viac dní i možnosť návratu k už prebraným témam),

nie je viazaný na konkrétne miesto (učebňu), je možné ho využiť v práci či doma,

nie je viazaný na konkrétny čas; je možné ho vykonávať v ktorúkoľvek hodinu.

BRATISLAVA – ÚIVP využíva e-learningovú formu vzdelávania najmä v oblasti pravidelného školenia, ktorým si zamestnanci v zmysle Vyhlášky 245/2010 Z. z. udržiavajú odbornú spôsobilosť. Súčasťou e-learningu na ÚIVP sú v menšom rozsahu aj doplnkové školenia ako práca vo výškach, preprava nebezpečného tovaru (RID), obsluha plošiny pre imobilných cestujúcich, ale napr. aj výuka kancelárskych programov v rámci počítačovej gramotnosti.

V súlade s predpisom ŽSR Z3 sa pre prevádzkových zamestnancov vo vybraných funkciách môže v rámci kalendárneho roka uskutočniť pravidelné školenie jedenkrát prezenčne (s lektorom) a jedenkrát dištančne (e-learning). Najväčšími skupinami zaradenými do e-learningu sú výpravcovia a výhybkári, raz ročne sa s touto formou vzdelávania stretávajú aj špecialisti železničných tratí a stavieb, oznamovacej a zabezpečovacej techniky, ako aj elektrotechniky.

Na základe vyhlásenia mimoriadnej situácie vládou Slovenskej republiky boli z dôvodu zabránenia šírenia COVID-19 prijaté na ŽSR opatrenia, ktoré až na malé výnimky zastavili proces prezenčného vzdelávania. Ministerstvo dopravy a výstavby (MDV) SR predĺžilo platnosť odbornej spôsobilosti a spôsobilosti z BOZP do odvolania. Metodickým pokynom GR ŽSR sa pravidelné školenie lektorom presunulo do druhého polroka. Od polovice marca 2020 sa pravidelné školenie pre vyčlenené kategórie zamestnancov realizovalo výhradne e-learningom. „Kon-

kurenčnou“ výhodou e-learningu sa stala nezávislosť na mieste výuky, keďže združovanie veľkého množstva zamestnancov na jednom mieste nebolo povolené.

Pri postupnom uvoľňovaní opatrení koncom mája stála pred ÚIVP neľahká úloha. Za prísnych hygienických podmienok a pri obmedzení kapacity účastníkov vzdelávacích akcií sa v prvom rade „doháňali“ odložené periodické odborné skúšky a školenia BOZP. V priebehu júna MDV SR rozhodlo, že zameškané pravidelné školenie prvého polroka je potrebné vykonať do konca kalendárneho roka, a tak splniť zákonnú povinnosť dvoch školení ročne.

Veľký objem výkonov s termínom do 31. decembra 2020 (pravidelné školenie) spolu s ďalšími aktivitami (kurzy, odborné skúšky, BOZP) a vynútená nižšia kapacita obsadenia učebni účastníkmi boli hlavnou príčinou úvah o úspešnom ukončení roka na ÚIVP. Navyše sa v pozadí neustále črtá hrozba pandémie, ktorej šíreniu prajú väčšie zoskupenia ľudí. GR ŽSR mimoriadne rozhodlo využiť e-learningovú formu pravidelného školenia aj v druhom polroku 2020.

V systéme firemného vzdelávania v ŽSR je kontakt prevádzkových zamestnancov s lektorom na prezenčnom školení mimoriadne dôležitý. V kritickej situácii, ktorú priniesla pandémia, však aj e-learning prejavil svoje silné stránky. Nie v ich odlišnosti, ale vo vzájomnej symbióze a súhre spočíva základ úspešného fungovania ÚIVP v štruktúre ŽSR.

LEGIOVLAK

PO 6 ROKOCH UKONČIL SVOJU CESTU

Projekt Legiovlaku si počas šiestich rokov cesty po českých a slovenských tratiach našiel takmer 800-tisíc fanúšikov. Na jeho záverečné zastavenie v Kremnici prijal 25. júla 2020 pozvanie aj generálny riaditeľ ŽSR Miloslav Havrila. Povedomie o československých légiiach si tak návštevníci mohli pripomenúť vďaka verným replikám 14 vozňov Legiovlaku.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKY: Ľubomír Hubka

KREMNICA – V rokoch 2015 – 2020 navštívil Legiovlak slovenské mestá Bratislava, Žilina, Dolný Kubín, Mezdilaborce, Humenné, Košice, Zvolen, Nitra, Brezová pod Bradlom, Vrútky, Hronská Dúbrava, Banská Štiavnica, Lučenec, Tisovec, Rimavská Sobota a Kremnica. A práve posledné tri železničné stanice Tisovec, Rimavská Sobota a Kremnica, boli v druhej polovici júla jeho poslednými zastávkami. „Určite by som veľmi rád ocenil práve pre mladú generáciu oblasti légii, ktoré boli veľmi silné pre formovanie prvej Československej republiky v rámci dnešných moderných dejín. Ostáva nám Legiovlaku len symbolicky zamávať a veriť, že sa čoskoro na Slovensko vráti a bude ďalej pripomínať odkaz a históriu Československých légii,“ zhrnul vo svojom príhovore generálny riaditeľ Železníc Slovenskej republiky Miloslav Havrila.

Tvorcovia sa snažili vytvoriť Legiovlak ako vernú repliku zo zachovaných fotografií z tohto obdobia. Návštevníci tak mali možnosť vidieť premietací (filmový) vozeň, obytný – tepluška, veliteľský, štábný, zdravotný, slovenský dielenský – kováčsky, poštový, krajčírsky, vozeň plukovnej predajne, obrnený, dva ploštinové a dva vozne pre ubytovanie posádky Legiovlaku.

Projekt Legiovlaku sa počas rokov stretol s kladným ohlasom širokej verejnosti, ale najmä mládeže, na ktorú bola výstava zameraná. „Pútavá forma expozícií poskytla všetkým vekovým kategóriám návštevníkov možnosti pre rozšírenie ich vedomostí o často zabúdanej časti našej histórie, ktorou bol odboj Čechov a Slovákov v rokoch Prvej svetovej vojny a Československých légii,“ hovorí Pavel Šesták z Nadácie Milana Rastislava Štefánika.

Projekt sa podarilo Nadácií Milana Rastislava Štefánika Bratislava zrealizovať v spolupráci s Československou obcou legionárskou Praha a Klubom historickej techniky pri Rušňovom depe Zvolen. Pomocnú ruku podali aj Ministerstvo obrany SR, Ozbrojené sily SR, Železnice Slovenskej republiky, Železničné múzeum ŽSR, Technické múzeum Košice, Múzeum dopravy Bratislava, mestá, obce, organizácie a dobrovoľníci na trase Legiovlaku.

RETRO VÍKEND PRI BALATONE NAJVÄČŠIA EURÓPSKA ŽELEZNIČNÁ UDALOSŤ

Prvé dva augustové dni boli doteraz najrušnejšie víkendy tejto sezóny v Maďarsku, za čo môže druhý Retro víkend pri Balatone. Prvý augustový víkend vycestovalo vlakom ku jazeru Balaton takmer 81 000 ľudí, čo je zhurba o 10 % viac ako v rovnakom období minulého roka.

AUTOR: MÁV, SNÍMKY: Szecsódi Balázs

MAĎARSKO – Udalosť Retro víkend sa konala toto leto už druhýkrát a prilákala tisíce ľudí. Vlaky ťahali lokomotívy Nohab, Sergei, Rattle, Humpback a 424 Buffalo. Táto akcia sa stala najväčšou udalosťou zameranou na železnice v Európe. Neexistuje žiadny železničný festival, na ktorom jazdia viac ako tri nostalgické rušne súčasne. Akcia sa ukázala ako mimoriadne úspešná z hľadiska počtu účastníkov a divákov a stala sa

oblúbenou aj medzi rodinami, ktoré trávia dovolenku pri Balatone. Na dvojdňovom podujatí jazdil medzi Budapešťou a Tapolcou vlak s retro jedáľenským vozňom, kde účastníci veľmi radi ochutnali klasické jedlá. Cestujúci na severnom brehu jazera Balaton sa navyše mohli stretnúť s dvoma novšími jedáľenskými vozňami. Obrat jedáľenských vozňov dosiahol vrchol tejto sezóny a počas dvoch dní slúžil viac ako 2 000 návštevníkom.

CESTUJÚCICH POTEŠIA

NOVÉ KNIŽNÉ BÚDKY

Leto je čas oddychu, dovolenky a pre niekoho aj čas na knihu. Dobrú knihu si však nemusíme uloviť len v kníhkupectvách či antikvariátoch, ale aj v knižných búdkach.

AUTOR: (red), SNÍMKY: METRO

MARTIN/VRÚTKY – Vďaka iniciatívam miestnych organizácií ožívajú susedské komunity čoraz viac. Jedným z príkladov je projekt „Ďakujem, sused“, ktorý vychádza z konceptu výstavby malých verejných knižničiek vo forme drevených búdok.

Vo svojom okolí môžete nájsť búdky rôznych tvarov a farieb. Najnovšie nájdete od začiatku augusta dve búdky na železničnej stanici vo Vrútkach a Martine. „V spolupráci so Železnicami Slovenskej republiky sme si vytypovali dve lokality. Búdky sme umiestnili na jednoducho prístupné miesta, po pravej strane oboch staníc, pri nástupišti. Realizácia bola pomerne jednoduchá, počas osádzania sme ľudí potešili aj domácou bábovkou, ktorej symbol máme aj v logu nášho projektu – predstavuje dobré susedské vzťahy,“ doplnila Barbara Korimová, koordinátorka projektu „Ďakujem, sused.“

Za búdkami stojí občianske združenie METRO z Martina a pre čitateľov platí len jedno pravidlo. Požičaj si knihu, a potom ju vráť alebo vymeň za inú. „„Ďakujem, sused“ je projekt, o ktorý sa staráme už niekoľko rokov. Na Slovensku sme postavili už desiatky knižných búdok v obciach, pri knižniciach či na sídliskách a všetky slúžia miestnym komunitám,“ vysvetľuje Matej Bórik, riaditeľ občianskeho združenia METRO.

„Ďakujem, sused“ je iniciatíva, ktorá sa v prenesenom význame snaží nahliadnuť za susedské dvere. Pomocou takýchto projektov môžete spoznať ľudí, ktorí žijú vo vašom okolí, porozprávať sa s nimi či nadviazať nové priateľstvá. „Ľudia sa pri búdkach stretávajú, vymieňajú si knihy alebo časopisy. Vzniká tu aj priestor na ďalšie aktivity v rámci susedskej komunity,“ hovorí Bórik.

Knižné búdky môžete nájsť po celom Slovensku. Napríklad na detskom ihrisku na Jakubovom námestí, v Medickej záhrade, v mestskej časti Gelnica, pred budovou Mestskej knižnice v Kysuckom Novom Meste a na rôznych iných miestach. V rámci leta pripravuje združenie METRO osadenie dvoch búdok aj v Hviezdoslavovom parku a pri detskom ihrisku na Malej Hore. Na novú búdku sa môžu tešiť aj obyvatelia mestskej časti Košúty, kde sa združenie plánuje venovať širším komunitným aktivitám.

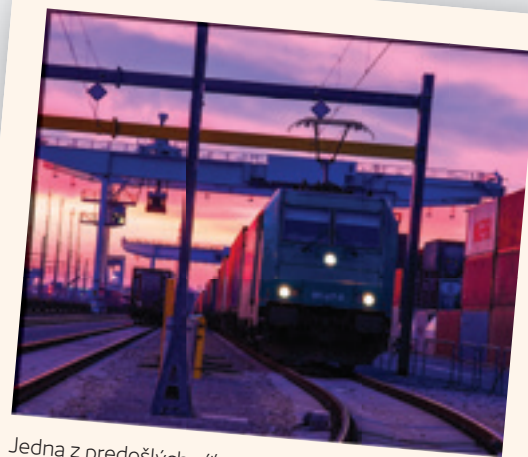
CER VYHLASUJE ĎALŠÍ ROČNÍK FOTOSÚŤAŽE

Spoločenstvo európskych železníc CER vyhlasuje už piaty ročník železničnej fotografickej súťaže, konajúcej sa na počesť tragicky zosnulej kolegyne Aline Bastin.

AUTOR & SNÍMKA: CER

BRUSEL – Tohtoročná téma nesie názov „Železnice, ktoré spájajú“ (ang. Railways that connect) a 12 snímok, ktoré porota vyhodnotí ako najlepšie, dostanú šancu predstaviť sa pri príležitosti udelenia Európskej ceny železníc za rok 2021 v Bruseli. Táto udalosť bude pomyselným odštartovaním európskeho roka železníc, ktorý bude mať za cieľ podporiť udržateľnú dopravu. Autori najlepších snímok získajú 200 eur.

Záujemcovia by mali zaslať svoje fotografie s vysokým rozlíšením (preferujú sa snímky v horizontálnom formáte) elektronicky cez oficiálnu stránku súťaže do 30. novembra 2020. Fotosúťaž je určená nielen členom CER, ale aj všetkým obyvateľom 27 členských štátov Európskej únie, Albánska, Bosny a Hercegoviny, Gruzínska, Severného Macedónska, Moldavska, Čiernej Hory, Nórska, Srbska, Švajčiarska, Turecka, Ukrajiny a Spojeného kráľovstva, pričom je možné zapojiť iba tie fotografie, ktoré vznikli v menovaných krajinách.

Jedna z predošlých víťazných fotografií.
Csaba Prohaszka, Východ slnka vo viedenskom kontajnerovom termináli.

Viac informácií o pravidlách a prihlasovací formulár nájdete na oficiálnej stránke fotosúťaže www.cer.be/photocontest.

V prípade, že sa súťaže zúčastníte, budeme radi, ak zašlete fotografie aj ku nám do redakcie na e-mailovú adresu zsmafor@zsr.sk

NOVÁ APLIKÁCIA ZJEDNODUŠÍ EVIDENCIU PRECHODNÝCH OBMEDZENÍ TRAŤOVEJ RÝCHLOSTI

Vďaka novej aplikácii sa všetky údaje uložia do centrálnej databázy, z ktorej sa jednoduchým spôsobom vytvoria potrebné výstupy.

AUTOR: Železničné telekomunikácie

BRATISLAVA – Jednou z výhod aplikácie je jej prepojenie s existujúcim číselníkom definičných úsekov z ISI (Informačný systém infraštruktúry), ale aj používanie vlastných číselníkov. Zabezpečí sa tým konzistentnosť dát a minimalizujú sa chyby pri zadávaní údajov. Ďalšou pridanou hodnotou oproti pôvodnému spracovaniu je pracovná efektivita, keďže už nie je potrebné pravidelné odosielanie

excelovských tabuliek a všetky údaje sú prístupné online pre každého používateľa. Prínosom je aj variabilita výstupných reportov. Kolektív zamestnancov ŽT je pripravený vyvíjať ďalšie podobné aplikácie, kde sa na evidenciu dát používajú excelovské súbory, ktoré sa vymieňajú medzi jednotlivými pracoviskami a prispieť tak k efektívnejšiemu fungovaniu pracovných činností na ŽSR.

KRÍŽOVKA A SUDOKU

– Môžem si vyskúšať tie šaty vo výklade? – Samozrejme... – tajnička				Pomôcky: Elam, boka, Radoma	natiehli	staroveká maloázijská ríša	veľká zúrivosť	v poriadku (z anglič.)	cestovala lietadlom	Pomôcky: ambit, naja, Sába	rozrývala	možno	dobytok	stupňovitá plocha	
				neexistoval							vyrastanie morská zátoka				
				1											
				cestovný preukaz zvýšok po ohni				stredoveká minca viola, vanula							
Jozef Vydroš	stavba pre ošipané	prelievajú cez cedidlo	utlmuj zn. elektrospotrebičov			prikryvka stará žena (hovor.)					tam písomná správa				
2						pápežská listina spoločen. miestnosť					severské zviera druh žaby				
ročné obdobie					vstrebávala saním sklad obilia						st. bodná zbraň matkina sestra				
ženské meno (16.2.)				staroveká mýtická krajina prevínenie				ihličnatý strom vynikajúca umelkyňa				svetadiel	povrchová baňa		
End Item (skr.)			honosný dom obec pri Stropkove					utláčal garancia							
prípravovala varením							žen. meno (2. 4.) tenisový úder					molybdén (zn.) ďobni			
Pomôcky: pípa, vamp	démonická zvodná žena	áno, po česky pytlík kladúci oká				sopečná vyvrelina kobra indická					pôda zlodej (hovor.)				
prírodná kvapalina					brloh zvierat tým spôsobom					Krajská odb. rada alebo (bás.)			loj		
akože				posvätný zákaz Euro City (skr.)				spojovacia chodba (arch) amerícium (zn.)							
3							4								
predmet slúžiaci na spánanie							čpavok								

POZOR, SÚŤAŽ! 😊 Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) adresu a správnu odpoveď krížovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.

		3	5		2	7		
1		7				2		9
			7		1			
	8						4	
			3		5			
6		9		1		5		3
7								8
9				6				1
	6						7	

3				2				1
5	6							8
8		1		9		2		6
			3	2		5	1	
			9		7			
		4		1		5		
		6				7		
9		5	3		2	6		8

BLAHOŽELÁME

Jubileum 60 rokov oslávil 13. júna 2020 náš kolega, **Ján Brezovský**, pracujúci na železnici od roku 1996. V mene **celého kolektívu ŽST Košice** želáme ti všetci, veľa dobrých vecí – lásky, šťastia, zdravia, spokojnosti v celej ďalšej budúcnosti. Nech máš rozum, ktorý v núdzi poradí, priateľov, ktorí ňa nikdy nezradia. Nech ňa život po šťastných cestách unáša, každý deň nech radosť a pohodu ti prináša. Do ďalších rokov všetko najlepšie, veľa tvorivých síl a optimizmu.

50 rokov oslávila 2. júna 2020 tranzitérka **Anna Ošinská**. Vieme, že dnes ruže patria na tvoj stôl, preto nech každý lupienok ti za nás blahoželá, nech tvoj život je len krásnym bielym dňom a nech len krásne ruže kvitnú v ňom. Prajeme ti všetko čo radosť prináša, prajeme ti lásku, pretože spája ľudí, prajeme ti priateľov, čo dokážu pre teba žiť, prajeme ti milovať a milovanou byť. K tomu veľa šťastia a zdravia.

Životné jubileum 50 rokov oslávil 30. júna 2020 signalista **Peter Leško**, pracujúci na železnici od roku 1991. V mene **celého kolektívu ŽST Košice** ti chceme veľa dobrého zaželať, pogratulovať i ruku ti podať. Zdravie nech ti slúži, maj dobrý pocit na duši, na tvári nech ti úsmev žiari, čo si praješ nech sa ti zdari. Nech ňa život po šťastných cestách unáša, každý deň nech radosť a pohodu ti prináša.

Jubileum 50 rokov oslávia 22. júna 2020 naša kolegyňa **Jana Halajová**, pracujúca na železnici od roku 1988. Keď sa budeš aj naďalej tak pekne smiať, nikomu nenapadne, že ti je dnes päťdesiat. Nech je tvoj ďalší život ako sen, užívaj si ho každý deň, nemaj od starostí žiadne vrásky, v každej chvíli maj veľa lásky. Päťdesiat rokov nemáš každý deň, preto oslavuj a zabávaj sa riadne, my všetci ti želáme len to naj, nech na teba kus šťastia spadne. Žiadny čas strávený nudou, všetko na najlepšie nech máš ešte len pred sebou. Prajeme ti zdravíčko, veď si naše slniečko.

V auguste oslávil 50 rokov výpravcovia **Marek Varaca** – výpravca ŽST Zvolen osobná stanica a **Peter Rogošan** – záťažový výpravca NŽST Zvolen nákladná stanica, ktorým želáme všetko najlepšie, veľa zdravia, šťastia, lásky, spokojnosti, pohody a radosti. Na lásku a na šťastie, na pohodu, na zdravíčko, nastav jedno, druhé líčko. Božteky ti na ne dáme, ku nim vinše, ktoré máme, zo srdca ti zaželáme. Nech poháre cingajú k tvojmu sviatku, v deň, keď sláviš 50-ku, do tej ďalšej všetko naj, elán, silu nestrácaj. A naďalej svetom bež, tak najlepšie ako vieš. **Spolupracovníci a vedenie ŽST Zvolen**

V auguste oslávil jubileá naše kolegyne, 60 rokov **Viera Bojová**, tranzitérka v NŽST Zvolen nákladná stanica a 50 rokov **Elena Vrtová**, robotníčka v doprave v ŽST Zvolen. Prajeme vám zdravie, veľa lásky, šťastia, spokojnosť a pohodu v kruhu rodiny. To najkrajšie, čo život môže dať, chceme vám zaželať. Nech sa vám splní každé želanie, nech vypočuté je každé vaše volanie. Nech slza bolesti vám tvár nikdy nezmačká, žiaľ a smútok nech sa vám chrbtom otáča, nech len zdravie, šťastie, láska a dobrota, sú náplňou do ďalších rokov vášho života. **Spolupracovníci a vedenie ŽST Zvolen**

Významné jubileum 50 rokov oslávil 1. augusta 2020 náš kolega **Ján Kalán**. Na železnici pracuje od roku 1996. V mene **celého kolektívu ŽST Košice** ti chceme zaželať nech si dlho zdravý a plný sily. Nech sa z kotlíka na teba šťastie leje a na tvojej tvári nech vždy úsmev je. Ži život v šťastí, v pohode s mysľou veselou s dobrými priateľmi a rodinou.

60 rokov oslávil v auguste zamestnanci ŽST Haniska pri Košiciach, **Zoltán Kováč** a **Gustáv Leňko**. Pri tejto príležitosti im srdečne gratulujeme. Čože je to šesťdesiatka, aká je to výšina? Z nej sa len kus kraja vidí, výstup iba začína. Na smútok a na únavu nie je vážna príčina. Naber vzduch a zdvihni hlavu, to starobu zaklína! Veľa osobných a pracovných úspechov, spokojnosť doma aj na pracovisku a veľa optimizmu želajú **kolegovia ŽST Haniska pri Košiciach**.

24. júna 2020 oslávil životné jubileum 60 rokov výpravca ŽST Jablonica **Jozef Hurban**. Prajeme mu všetko najlepšie, veľa zdravia, šťastia a do ďalšieho života veľa osobných a pracovných úspechov a rodinnej pohody. **Kolektív zamestnancov a vedenie ŽST Jablonica**

Jubileum 60 rokov oslávil 21. júla 2020 náš kolega, posunovač **Jaroslav Rentka**. V mene **celého kolektívu ŽST Košice** ti prajeme balík dobrej nálady, šťastia, lásky, zdravia, veľkú dávku pohody. Nech ňa život po šťastných cestách unáša, každý deň nech radosť a pohodu ti prináša. Snívaj o tom, o čom chceš, choď tam, kam isť chceš. Buď tým, kým chceš, pretože život je len jeden a jedna šanca robí veci, ktoré chceš. Do ďalších rokov všetko najlepšie, veľa tvorivých síl a optimizmu.

60 rokov oslávia 2. augusta 2020 naša kolegyňa, tranzitérka **Mária Vasiľová**. V mene **celého kolektívu** ti k tvojmu krásnemu jubileu želáme nech sa ti splnia želania, nešťastia nech ňa nerania, v zdraví a mladosti ži v šťastí, radosti, v pohode s mysľou veselou s dobrými priateľmi a rodinou. Nech ti slnko stále žiari, nech máš iba úsmev v tvári.

Jubileum 60 rokov oslávil 8. augusta 2020 **Štefan Balog**, pracujúci na železnici od roku 1989. V mene **celého kolektívu ŽST Košice** ti chceme veľa dobrého zaželať, pogratulovať i ruku ti podať. Zdravie nech ti slúži, maj dobrý pocit na duši, na tvári nech ti úsmev žiari, čo si praješ nech sa ti zdari. Nech ňa život po šťastných cestách unáša, každý deň nech radosť a pohodu ti prináša.

Róbert Masaryk bol prijatý na ŽSR 1. januára 1988. Nastúpil ako signalista ŽST Kúty. Od roku 2019 pracuje ako výpravca pohraničnej stanice Kúty. K významnému jubileu 50 rokov, ktoré dosiahol 16. augusta 2020, mu srdečne blahoželáme a prajeme veľa zdravia, pracovnej i osobnej pohody. **Za vedenie ŽST Kúty prednosta Peter Rajčák.**

50 rokov v auguste oslávil **Miroslav Dubeň**, výpravca ŽST Nitra, NS Ivanka pri Nitre. Mnohé chvíle v prešlom žiť, ťažké boli ako jarmo, ale človek v srdci cíti, že tie roky nežil darom. Nech tento deň, dá úsmev a radosť len, nech každý ďalší rok dá len šťastný krok. Všetko najlepšie vám želá **vedenie a kolektív zamestnancov ŽST Nitra**.

Krásne jubileum 60 rokov oslávil 15. júla výpravca **Milan Janošovič**. Nech je tvoj život ako násobilka, ktorá násobí radosť, delí starosť, umocňuje lásku, odmocňuje nenávisť a všetko dobré dohromady spočíta. Želáme ti čo iným chýba, nech život ti dá všetko krásne, čo v sebe ukrýva. **Kolektív spolupracovníkov Harmaneckej trate**

Životné jubileum 60 rokov oslávil 30. augusta **Miroslav Štofko**, vozmajster ZSSK CARGO Košice. Pri tejto príležitosti mu prajeme všetko najlepšie, najmä veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a elánu do ďalších rokov. **Kolektív pracoviska Košice**

50 rokov oslávil 22. augusta výpravca ŽST Žilina-Teplička **Jozef Remenář**. Pri tejto príležitosti mu prajeme všetko najlepšie, hlavne veľa zdravia, šťastia, rodinnú pohodu a optimizmus do ďalších rokov života. **Vedenie ŽST a kolektív zamestnancov**

POĎAKOVANIE

Posledný augustový deň bude posledným pracovným dňom **Vladislava Michalčíka**, dlhoročného traťováka. Vlado, dovoľ nám poďakovať ti za tvoju prácu, kolegiálnu, priateľstvo, ústretovosť, ochotu a rady, ktorými si nešetril a pomáhal si vždy, keď si mohol. Želáme ti, aby si si užil dôchodok naplno a čo najdlhšie. Prajeme ti veľa zdravia, nech ňa humor neopúšťa, rodinnú pohodu, lásku najbližších. **Kolektív SMSÚ ŽTS TO Trnava**

Po 35 rokoch na železnici ukončil pracovný pomer 31. augusta **Pavel Bera**, výhybkár z NŽST Tekovské Lužany. Svoj život zasvätil práci na železnici. Týmto mu ďakujeme za svedomito odvedenú prácu a do ďalších rokov želáme život v pevnom zdraví, k tomu veľa šťastia a rodinnej pohody. **Prednosta ŽST Levice a kolektív**

Po 31 rokoch na železnici **Jana Helienková**, signalista ŽST Nitra, NS Hlohovec a po viac ako 44 rokoch **Peter Chomiščák** dozorca výhybiek ŽST Nitra, opustili rady železničiarov. Do cieľovej stanice dorazil tvoj vlak, práca sa tým skončila, už ju nechaj tak! Na výpravu ďalší čaká, oddychu je plný, na dôchodku nech sa každé tvoje pranie splní. Tak nasadni a vychutnaj si jazdu opojnú, užívaj si dlhé roky, jeseň žitia pokojnú. Nech na novej ceste, čo pred vami teraz máte, iba zdravie, šťastie, silu, dobrých ľudí stretávate. Želáme vám zdravie, radosť, lásku a spokojnosť v kruhu najbližších. **Vedenie a kolektív spolupracovníkov ŽST Nitra**

Po dlhoročnom pôsobení na železnici **Magda Kucmanová** odchádza na zaslúžený dôchodok. Niekoľko rokov strávil na bývalom Závode služieb železníc, potom na Oddore 160, kde spríjemňovala svojou náladou pracovisko Podateľne GR ŽSR. Chceme ti poďakovať za svedomito odvedenú a zodpovednú prácu a popriať veľa zdravia, lásky, dobrej nálady a pohody v kruhu rodiny a priateľov. **Bývalí kolegovia zo Závodu služieb železníc a kolegovia z O160**

SPOMÍNANIE

V uplynulých dňoch nás opustil kolega na výsluhovom odpočinku **Ján Milka** vo veku 76 rokov. Svoj pracovný čas venoval plánovaniu a ekonomike na OZD Zvolen. Voľný čas venoval futbalu a rodine. Pandémia nám dovoľuje len takto sa s tebou rozlúčiť. Tí čo ste ho poznali venujte mu tichú spomienku. **Bývalí spolupracovníci z odvetvia OZT**

24. júla, krátko pred 75. narodeninami, nás opustil bývalý kolega, priateľ **Július Daubner**. Celý pracovný život bol traťovákom. Na železnici začal pracovať na Traťovej dištancii Trnava. Potom pôsobil v rôznych vedúcich pozíciách, ako napr. náčelník Traťovej dištancie, náčelník Drahstava, námestník riaditeľa Divízie dopravnej cesty či riaditeľ odboru stratégie GR ŽSR. Podieľal sa aj na spolupráci so zahraničnými železničnými správami. Bol autorom myšlienky V-4, stretávania sa zástupcov železničnej infraštruktúry krajín Vyšehradskej štvorky, ktoré trvá dodnes. Podieľal sa na príprave a výchove mladých traťovákov. Bol starostlivým manželom, otcom a dedkom. Na dôchodku ďalej aktívne pracoval v Klube vyslúžilých traťovákov ako podpredseda. Poznali sme ho ako dobrého odborníka, pracovitého človeka a výborného kamaráta. Spomínajme na neho v dobrom. **Klub vyslúžilých traťovákov**

Šéfredaktorka

Lucia Lizáková
T: 920/7801,
E: lizakova.lucia@zsr.sk

Interný časopis Železničný Semafor

Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľ: Michal Lukáč
Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk

Redakcia

Michal Lukáč - lukac.michal@zsr.sk
Denis Dyrno - dyrno.denis@zsr.sk
Ria Feik Achbergerová - feikachbergerova.ria@zsr.sk

Layout & grafická úprava

Ondrej Mlynka - mlynka.ondrej@zsr.sk
Dávid Bozsaky - bozsaky.david@zsr.sk
Alexander Turansky - turansky.alexander@zsr.sk

HOREHRONSKÝ EXPRES PRILÁKAL MNOŽSTVO NÁVŠTEVNÍKOV

„Keď sme minulý rok prvýkrát vypravili historickú mašinku Horehronského expresu, ani sme nechyrovali o tom, že zaznamená tak obrovský úspech. Počet minuloročných návštevníkov a pozitívne ohlasy nás presvedčili, aby sme z tohto nápadu spravili tradíciu,“ povedala Eva Macuľová z Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Banskobystrický kraj Turizmus, ktorá jazdy financuje a prevádzkuje.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKA: KOCR Banskobystrický kraj Turizmus

BREZNO – Tento rok Horehronský expres značne ovplyvnila pandemická situácia, ktorej sa usporiadatelia museli prispôbiť a v sezóne 2020 sa preto rozhodli napláňovať len tri nostalgické jazdy historického motorárika, v termínoch 25. júla, 1. augusta a 8. augusta. No vďaka dodatočnej podpore Ministerstva dopravy a výstavby SR boli pridané ešte ďalšie tri termíny 15., 22. a 29. augusta. Trasa mimoriadnych jászoviedla z Brezna cez Červenú Skalu do obce Dedinky a späť. Posledná jazda, dňa 29. augusta bola špeciálna a dlhšia na trase Zvolen – Červená skala – Dedinky.

Pre návštevníkov okrem jazdy po trati s nádhernou okolitou prírodou, ktorá je sama o sebe zážitkom, bol pripravený aj sprievodný program. Dvaja háorníci, odetí v dobovom oblečení, rozprávali počas jazdy príbeh o železnej histórii Horehronia a južnej časti Slovenského raja či príbeh o Coburgovskom železiarskom komplexe. O zábavu menších návštevníkov sa postarali vlakoví klauni. Jednu z mimoriadnych jászov absolvoval aj slovenský komik, známy zo sociálnych sietí, s prezývkou Fero Joke.

Oproti minuloročnej sezóne sa k Horehronskému expresu pridali aj dve ďalšie mimoriadne jazdy. Na Gemeri bol vypravený Zbojnický expres, ktorý na trase Brezno – Zbojská – Tisovec prezradil cestujúcim tajomstvá miestnych zbojníkov z legendárnej družiny Jakuba Su-

rovca. V regióne Stredné Slovensko a Banská Štiavnica jazdil na trase Zvolen – Banská Štiavnica – Kremnica historický Banický expres. V oboch vlakoch bol počas jazdy pripravený atraktívny program pre návštevníkov.

„I keď naša vlaková sezóna začala neskoro, cestujúcich na zážitkových expresoch sme mali dostatok a o príjemné ohlasy nebolo núdzu. Do 12. augusta si jazdu na všetkých zážitkových vlakoch užilo až 1 441 spokojných pasažierov, z toho 622 bolo na Horehronskom expresu,“ uviedla Eva Macuľová. Všetci návštevníci sa museli prispôbiť hygienickým opatreniam v súvislosti so šíriacim sa ochorením ochorením koronavírusu. Organizátori ďalej uviedli, že všetci návštevníci sa so sprísnenými podmienkami popasovali bez akýchkoľvek problémov a všetko išlo hladko.

Horehronský expres by sa mal dostať na koľaje aj v budúcom roku a potešiť tak množstvo vlakových nadšencov. „Táto naša aktivita prispieva k tvorbe finančných zdrojov, ktoré sa vracajú späť do údržby historických vláčikov vďaka občianskym združeniam a klubom vlakovej histórie (OZ VLAKY.NET, OZ Zubačka, OZ Spoločnosť Považskej Dráhy Žilina, Spolok Výhrevne Vrútky a KHT), s ktorými jazdy zabezpečujeme,“ oboznámila Eva Macuľová z KOCR. V budúcom roku už snád' uvoľnenejšie a v pôvodnom pláne, sa vlakoví nadšenci stretnú opäť na koľajach v Banskobystrickom kraji.

NA VÝCHODE PRAHY ZAČÍNA OBNOVA KLÍČOVEJ TRATE

Koridorové parametre získa počas nasledujúcich štyroch rokov ďalšia časť trate medzi Lysou nad Labem a Prahou. Vďaka modernizácii vznikne v metropole nový trojkoľajný úsek, a to vrátane zastávky Praha-Rajská záhrada, kde bude prestup na metro. Úplne zásadnou zmenou potom prejde stanica v pražských Vysočanoch.

AUTOR & SNÍMKA: SŽ

PRAHA – „Trať 232 plní dôležitú rolu predovšetkým v pražskej prímestskej doprave. V uplynulých desaťročiach prešli čiastkovými úpravami niektoré stanice. Pomerne čerstvou novinkou je nedávno dokončená celková rekonštrukcia stanice v Čelákoviciach, kde okrem iného, vzniklo ostrovné nástupište, na ktorom je vďaka podchodom prístup z oboch strán koľají. V minulom roku tiež začala prestavba nadväzujúceho traťového úseku Lysá nad Labem,“ popisuje generálny riaditeľ SŽ Jiří Svoboda.

Prestavbou prejde úsek dlhý takmer 15 kilometrov. Doterajšia maximálna traťová rýchlosť 100 km/h sa zvýši až na 160 km/h. Veľkú zmenu spozná predovšetkým stanica Praha-Vysočany, v ktorej je výpravná budova historicky uprostred medzi dvoma pôvodnými traťami. Projekt počíta so zmenou konfigurácie koľajiska, celkovo tu vzniknú dve ostrovné a jedno vonkajšie nástupište. Cestujúci sa na ne dostanú vďaka kombinácii pevných schodísk, eskalátorov a výťahov. Nástupišťa budú navyše prepojené ďalším podchodom z ulíc Krátkého a bratov Dohalských. Staničná budova sa zbúra a nahradí ju nová odbavovacia hala, ktorá vznikne v úrovni rozšíreného podchodu z Paříkovej ulice.

Z ODBOČKY SA STANE VÝHYBŇA

Rovnako sa zmení funkcia doterajšej odbočky Skály, z ktorej sa stane výhybňa. Vďaka vloženiu spojok medzi všetkými koľajami vznikne regulérny trojkoľajný elektrifikovaný úsek do Vysočan, ktorý budú môcť využívať ako vlaky v smere Lysá nad Labem, tak na Neratovice.

V stanici Praha-Horní Počernice bolo vybudované ostrovné nástupište už pred niekoľkými rokmi. V smere na Lysá nad Labem, pri hlavnej koľaji č. 1 pred výpravnou budovou. Momentálne vznikne vonkajšie nástupište s nástupnou hranou v normovej výške 550 milimetrov, ktoré bude dlhé 200 metrov. Úpravami súčasne prejde aj zastávka v Zelenči.

Stanica Mstětice prejde prestavbou až v rámci ďalšej stavby. Tá by sa mala realizovať v rokoch

2022 až 2024 na nadväzujúcom úseku do Čelákovíc. Mstětice získajú nové nástupišťa, vyššiu kapacitu a tiež rýchlosť vlakov všetkých kategórií následne zaistia dve nové traťové preložky.

Ďalej v smere Lysá nad Labem leží Čelákovice, kde komplexná rekonštrukcia koľajiska skončila v minulom roku, stanica sa môže pýšiť moderným nástupiskom s výťahmi a podchodom. V súčasnej dobe je v značnej fáze rozpracovanosti ďalšia stavba, a síce optimalizácia traťového úseku Lysá nad Labem (mimo) – Čelákovice (mimo). V dobe núdzového stavu bola prevedená a uvedená do skúšobnej prevádzky výhybňa Káraný, ktorá má zaistiť rozdelenie celého úseku na dve časti, a tým vytvoriť možnosť križovať vlaky tak, aby dochádzalo k minimálnemu oneskoreniu dopravy pri obmedzenej prevádzke. V súčasnosti je vylúčená prvá traťová koľaj v úseku Káraný – Lysá nad Labem. Doteraz bol odstránený koľajový rošt, prebehla demontáž trakčného vedenia a rekonštrukcia umelých stavieb. Pozdĺž koľaje došlo k vytvoreniu nového odvodnenia. Unikátne bolo nasadenie sanačného stroja PM 200-2R od spoločnosti Swietelski, ktorý vykonal odťaženie železničného zvršku a spodku spolu s výmenou železničného spodku.

Rozšírte si
svoju železničnú zbierku
s knihami z nášho **e-shopu**

www.eshop.zsr.sk